

Gümnaasiumi õpilane ei tea mida edasi õppida

Retsensioon

Retsenseeritavaks tööks on „Gümnaasiumi õpilane ei tea, mida edasi õppida“. Essee eesmärkideks on anda ülevaade erialavaliku keerukusest, selle probleemidest ja tagajärgedest ning lõplikult pakkuda võimalikke lahendusi. Autor on eelnevalt töö algus ära sõnastanud töö põhisõnumi, et erialavalik on ja jääb raskeks.

Autor puudutab minu arust ühte kõige aktuaalsemat teemat meie ühiskonnas, tuues sissejuhatuses näite, et õpilastest, kes alustasid 2011/2012 aastal ülikoolis õpinguid, lõpetas ainult vähem kui kuuendik. Autor alustab teemat võimalike põhjuste aruteludega, käsitledes hobide puudumist ning majanduslikku seisukorda. Kõige tugevama probleemina käsitletakse, et õpilasel ei ole eriala sisust selgust. Töö lõpus on pakutud ka lahendusi, alustades erialade tutvustusürituste suurendamisega ning kutsekoolide imago parandamisega.

Minu arvates on autor teemat gümnaasiumiõpilase seisukohast hästi käsitlenud. Autor illustreerib sissejuhatuses selgelt probleemi ning jätkab teemaarendustega. Ent mõningate põhjenduste puhul tekkisid mul ebakõlad, mis ei toeta essee probleemi.

Õpilase selgusetust eriala suhtes selgitatakse lahti põhimõttel, et õpilased ei tea, mida valitud eriala sisaldab, eelkõige ülikooli ainekava sisu poolest. Ülikoolidel on olemas iga eriala jaoks avalikult kättesaadavad ainekavad, mis kirjeldavad ära õpitavad ained ning ka nende sisu. Näide õpilasest, kes ainekava ainult kerge pilguga üle vaatab, ei seonu teadmatusega eriala suhtes. Selline näide või käitumine sobib rohkem kokku õpilase hoolimatusest oma tuleviku eriala suhtes või kehvast planeerimisest.

Samas nõustun autori arutlustega hobide tähtsusest. Kui inimene on pikaajaliselt tegelenud hobiga ning seda ka väiksest peale, siis üritatakse hobisid siduda oma elukutsega ning edasiõppimisega. Kinnitusena kirjeldaksin ennast, sest olen võistlustantsuga tegelenud rohkem kui 11 aastat ning teen esimese samme treenerina. Ent samas võib öelda, et ka hobi olemasolu ei ole alati seotud seda hõlmava tööala valikuga. See on pigem üheks soovivaks teguriks.

Natuke tekib ebakõla essee pealkirja ning sisu vahel. Pealkirjast lähtudes võiks arvata, et õpilased ei tea üldiselt, mida nad edasi võiksid õppida. Töö sisu kirjeldab peamiselt õpilase eriala leidmist ülikooli teel. Siin on autor liiga tugeva võrdusmärgi asetanud eriala ja ülikooli vahele. Ülikool on kõigest üks variant eriala leidmiseks. Autor käsitleb võimalike allikatena ka kutsehariduskoole, kuid jätab üldse mainimata, et üliõpilane ei pea tingimata kindlas haridusasutuses õppima, et leida oma eriala. Ettevõtte alustamiseks ei pea inimesel olema ülikooliharidus. Samuti võib mõningaid ameteid õppida ka iseseisvalt. Näiteks programmeerijaks või fotograafiks saab õpilane ise õppida, kasutades interneti või teiste

inimeste nõuandeid. Tarkvaraarenduses nõutakse inimestelt ülikooliharidust alles siis, kui tegemist on laiahaardelisema tööga nagu süsteemiarhitekt.

Mulle meeldib, et autor pakub töös piisavas hulgas lahendusi tõstatatud probleemile. Eriti tore on autori kõige viimane lahendus täiendatud lahtiste uste süsteemist, mis on tänaseks päevaks lahendatud tudengivarju üritustega. Samuti on endiselt aktuaalne kutsehariduse teema Eestis, mida ei ole senini suudetud lahendada. Siinkohal kasutaksin ära võimalust esitada autorile enda mõeldud lahenduse ning sooviks teada, mis oleks autori seisukoht selle suhtes. Täiendavalt keskhariduse õppele võiks gümnaasiumid kehtestada kohustusliku tööpraktika, mille käigus saadetakse gümnaasiumiõpilasi kaheks nädalaks erinevatesse asutustesse tööle. Selline lähenemine põhineb veendumusel, et väga vähe arv õpilasi on gümnaasiumiikka jõudes teinud tööd raha teenimiseks. Kui aktiivselt suunata õpilane tegema tööd, siis tekib tal sellest kogemus ning esialgne nägemus, mis töökoht või eriala talle sobida võiks.

Kokkuvõttes saab öelda, et autor on täitnud oma essee üsna hästi ning teemat on põhjalikult käsitletud. Kriitikana tuleks öelda, et piiratud on kahjuks eriala leidmisega kõrghariduse teel. Et essee oleks loogilisem, oleks seda tulnud mainida ka pealkirjas või rääkida ka teistest viisidest töökoha leidmiseks. Kokkuvõtte oleks pidanud natuke konkreetsem olema, kirjeldades lühidalt käsitletuid teemasid ning olulisemaid lahendusi, sest hetkel jätab see mulje kui teise sissejuhatuseks. Lõplikult on essee tasakaalus, sest arvukatele põhjustele on käsitletud ka mitmeid lahendusi. Töö hindajana annaksin ma esseele hindeks tugeva nelja.

Annotatsioon

Töö eesmärgiks on uurida erialavaliku raskust gümnaasiumiõpilase seisukohast ning anda ülevaade selle keerukusest, probleemidest, tagajärgedest ning võimalikest lahendustest. Töö oluiste punktidenä käsitletakse hobide tähtsust erialavaliku kujunemisel, vähest õppimisvaeva ning üldist selgusetust erialade sisu suhtes. Töö tulemusena leiti, et erialavalik on ja jääb endiselt raskeks, kuid seda on võimalik kergendada, luues rohkem erialasid tutvustavaid üritusi ning võimalusi nendega varasemaks tutvumiseks.